Sarı Paşa – bir fragman

Dışarıda mevsimin olağan görüntüsü hakimdi. Gecenin bu saatinde ortalığı kasıp kavuran fırtına, surlarda nöbet tutan askerlerin iliklerini donduruyordu. Yakın dağların yükseltisinden kopup gelen acımasız ayaz kasabadaki köylülerin canına okuduğu gibi, şatodaki insanların da belini büküyordu. Hatta burada daha da etkili hissediliyordu, zira şatoyu taşıyan kayalık, bir kartal yuvasını andırıyordu ve rüzgara kafa tutmak şöyle dursun, serbestçe hareket etmek bile kolay değildi bu yükseltide. Nöbetçiler avlu ve damlarda savrulan azgın rüzgarla mazgallardan süpürülmemek için, dikkatli davranmak zorundaydılar. Soylu şövalye ağır adımlarla dar basamakları takip etti. Döne döne aşağıya, zindanların bulunduğu ve şatonun en altında yer alan dehlizlere doğru yöneldi. Burası zeminden yaklaşık yirmi beş metre aşağıdaydı. Fırtınanın patırtısı buraya pek gelmiyordu. Adamın üzerinde bir zırh vardı ama miğferini yanına almamıştı. Göğüslüğünün tam ortasında mavi beyaz renkli şövalyelik arması vardı. Arma bir tür baklava deseninden oluşuyordu. Genç adamın yapılı bir fiziği vardı. Sarışın saçları omuzlarına kadar dökülüyor, çenesi gür sakalının altında kalıyordu. Gözlerinden kopan zeki ama sert bakışlar bulunduğu her ortamda saygı uyandıracak türdendi. Bu karanlık ve ağır havayla dolu koridorlarda nefes almak, zahmet veren bir zorunluluktu. Yağlı duman meşalelerden kıvrılarak çıkıyor, şövalyenin çevresini sarıyordu. Çok lazımmış gibi ortam, adamın ağır zırhtan yorulan bedenine bir de karamsarlık aşılıyordu sanki. Düşüncelere dalmıştı. Kendisinden ürküp gölgelere sinen sıçanlar bilincine ulaşmıyordu bile. Şatonun dehlizlerine inerken defalarca farklı koridorlara geçmiş, yön değiştirmiş ve baca gibi dik döner merdivenlerden derinlere inmişti. Tünel sistemi, bereketli topraklara hükmeden bu şatonun bütün temeli boyunca uzanıyordu. Şato, tepeden baktığı kasabayı koruyordu. Asırlar önce meydana getirilmişti. O zamanlar burada sadece birkaç virane kulübe ve bir de manastır vardı anlatıldığına göre. Zaten adını da bu manastırda yaşayan keşişlerden almıştı kasaba. Şövalye duvarlarda yayılan rutubeti gördü. Fakat beynine varan görüntülere yoğunlaşamıyordu bir türlü. Monoton ortam düşüncelere dalmasını kolaylaştırmıştı. Bilinçaltı üstünlüğü ele geçirmiş, dış dünyanın bir imgeler karışımından ibaret kalmasını sağlamıştı. Uyur gezer gibi hareket ediyordu adam âdeta. Soğuk koridorları kat etti. Bir yol ayrımına geldi. Ana koridordan sağa doğru ayrılan daha dar ve daha karanlık bir tünelden, dalga dalga yükselip alçalan tuhaf sesler işitti. Uzak, inişli çıkışlı melodik mırıldanmalar, ani ve keskin çığlık ya da kahkahalarla deliniyordu. Şövalye hiç duraksamadan ve adımlarını hızlandırarak yoluna devam etti. Midesi kasıldı. Sırtındaki soğuk terle ürperdi. Burada, bu aydınlatılmayan tünelin ucunda, dünyadan kopmuş olan bu gecede, akıl hastaları yaşıyordu. Toplumun karanlık yüzü, mağrur insanoğlunun görmezlikten geldiği artık kitle, çağın Batı Dünyasını aciz bırakan ve bu nedenle yok etme dürtüsünü gıcıklayan deliler, insanlıklarının sonuna varmış olan zavallılar, burada ölümü bekliyorlardı. Toplum tarafından hasta olarak algılanmıyorlardı. Herhangi bir sebeple zihinsel çöküntüye uğramış olan bu insanlara şeytan girmişti. Kutsal Kilisenin kutsal rahipleri böyle diyordu. Şeytanın ise, girdiği bedenlerden çıkartılması şarttı. Bu da ancak ve ancak yalın ateşle mümkündü. Engizisyona da temel teşkil eden bu prensip nedeniyle, ruh hastaları tanrıyı inkar edenlerle aynı kefeye konuyordu. Bu bütün Hristiyanlık dünyasında böyleydi ve burada da farklı bir şey beklememek gerekirdi. Şövalye bu konuda inancıyla mantığı arasındaki farkı gayet net olarak hissediyordu. Şanslı deliler tabut denilebilecek zindanlarda kendi dışkı ve çılgınlıkları

içinde hızla çürüyüp gidiyor, diğerleri ise insafsız işkencelere uğrayıp anlamadıkları, idrak edemedikleri, sebebini sorgulayamadıkları acılar içinde varlıklarının sonuna doğru yol alıyorlardı. Bu bahtsızların hiç mi hiç kurtulma ümitleri yoktu. Sadece azabı tanıyorlardı. Burası cehennemdi. Pazar yortularında cehennemi tasvir ederek insancıkları hizaya sokmak için korkutan kutsal rahipler, herhalde burada gördüklerini anlatıyorlardı. Genç soylu, delilerin homurtularından ve ekşimiş havadan hızla uzaklaştı. Üzerindeki çelik pulcukların ve plakaların sürtünme seslerine ve kınında dinlenen ağır kılıcın şıngırtılarına kulak kabarttı. Şimdi sessizliğin içindeydi yine. Kendisi dışındaki yegane canlılar, bu metal cisimlerdi sanki. Şövalye gevşedi, nabzı yavaşladı, soluğu rahatladı. Şıngırtılar bildik bir lisanla güven aşılıyordu. Aslında güven diye bir şey yoktu tabii. Sadece güçlü olmak vardı ve esir düşmemek. Yoksa hiçbir yer güvenli değildi. İnsan her zaman ihanetle karşılaşabilir, beklemediği bir anda satılabilirdi. Atalarından intikal etmek suretiyle babasına ve onun geçen yıl ölmesiyle de şimdi kendisine ait olan bu şatoda bile, her zaman satılık bir asker veya hain bir hizmetçi çıkabilirdi. Bu da normal sayılmalıydı aslında. Hayatın gerçeği olarak kabul edilmesi gereken bir olguydu bu. Kabul edilmesi gereken bir olgu ve önlemi alınması zorunlu olan bir tehlike. Soylu babasının güzellikler vaat eden bir ilkbahar sabahında kendi elit paralı askerleri tarafından bir hayvan gibi boğazlanması ve bu vahşetin akabinde gelişen kanlı çatışmalar ve zorlukla bastırılan isyan (babasının can düşmanı Suebya Prensi göz kamaştırıcı hazinesinin bir kaç kırıntısıyla, seçme askerlerin sadakatini satın almıştı), bunun en son ve canlı kanıtlarından sayılabilirdi.

Koridorun isli duvarları ve asilzadenin daldığı düşünceler aynı anda sona erdiler. Geniş bir alan göründü. Kabaca ölçüldüğünde her halde altmış adım kadar çıkabilecek çapıyla, yerin altında koskoca bir meydandı burası. Bu dairesel dehlizin yüksekliği yaklaşık iki buçuk metre kadardı. Yosunlu duvarlarda yine çok sayıda meşale asılıydı ve Şövalyenin geldiği taraf hariç, her yönde ağır, kalın meşe kütükleriyle oluşturulmuş, çelik levha ve çemberlerle güçlendirilmiş, geniş kapılar vardı. Sayıları yirmi kadardı. Örttükleri hücrelerin eziyet ve sıkıntısını, kulakları tırmalayan yakınmaları dışarıya bırakmayacak kalınlıkta yapılmışlardı. Bir kez içeriye düşüldüğünde, geriye dönüş izni vermeyen, tek yönlü ve acımasız, doyumsuz, aç gözlü kapılardı bunlar. Buradan ölüler bile çıkamazdı. Burada ölenler, öldükleri yerde çürürdü. Son köylü ayaklanması sonrasında hınca hınç dolan bu dehşet yuvalarında hayatlarını kaybeden insanları dışarıya alıp gömme zahmetine katlanacak hiç kimse çıkmamıştı. Zaten bunu kimse beklemezdi de. Bu tür bir duyarlılık ve insancıllık bu çağ için ve özellikle bu toprakların insanları için yabancıydı. İnsanı bunaltarak buraya kadar getiren oksijensiz tünellerin aksine, bu bölgede solumak daha zahmetsizdi. Daha taze havadan, hatta belli belirsiz cılızlıktaki bir hava akımından söz etmek mümkündü. Şato Alp Dağları'nın bu engebeli arazisinde, yüksek kayalıklara akıllıca planlanarak inşa edilirken, temellerine düzinelerce dikey künk döşenmişti. İşte hava akımı bu künkler üzerinden dolaşıyordu. Pişirilmiş tezek künkler temiz havayı tepenin dik yamaçlarındaki özel mazgallardan alıp, hafif eğimli bir yol takip ederek dehlizlere ulaştırıyordu. Eğim, sistemi ele verecek gün ışığının engellenmesi içindi. Buradaki tavanlarda bulunan başka künkler ise, kullanılmış havayı yukarıya, tam dehlizlerin üstüne rastlayan kale iç bahçesine tahliye ediyordu. Bu sistem olmasaydı, yerin bu kadar altında hayatta kalmak mümkün olamazdı.

Zindanlarda adi suçlulardan isyankar askerlere, şarlatan tabiplerden ruhban sınıfının gözüne batan reformcu aydınlara kadar, her türden insanoğluna ve kader kurbanına rastlamak mümkündü. Toplumun çöp kutusu hüviyetindeki bu lağım çukurunun ızgaralarından bir kez aşağıya kayanlar, bir daha yukarıya tırmanamazlardı. Bu nedenle buraya düşenlere öldü gözüyle bakılırdı. Hapis bir ceza değildi zaten. Hapis bir duraktı. Hapis bir bekleme salonu, sonun başlangıcıydı. Ancak şimdi daha özel bir durum söz konusuydu. Dün getirilen ve prangalara vurulup içeriye atılan adamın çok önemli bir konumu vardı.

Yaşlı zindancı, yaklaşan ayak seslerini ve şıngırtıları önceden duymuş olacaktı. Zira uyukladığı iskemleden çoktan kalkmış, ayakta bekliyordu. Bu geç saatte buraya gelenin kim olduğunu merak etmesine gerek yoktu.

“Buyurun efendimiz!”, dedi saygılı ama kuru bir şekilde.

Luigi Caldo kısa boylu, kısa olduğu kadar çelimsiz, yaşına rağmen hareketli bir adamdı. Kel ve neredeyse dişsizdi. Yıllar önce Alplerin güneyindeki Verona kentinden düşmüştü yolu buraya. Mesleği icabı ömrü boyunca ıstırap ve ölümle o kadar içli dışlı olmuştu ki, kendisini telaşa düşürecek pek bir şey kalmamıştı doğrusu. Hayattaki tek şikayeti, peşini bırakmayan basuruydu. Şövalye zindancıya uzunca ve sert bir şekilde baktı. Bu adamı oldum olası sevmezdi. Hatta ondan nefret ederdi. Ondan ve onun gibi şerefsizce ve insafsızca öldürmekle özdeşleşen herkesten ve aslında ölümün kendisinden nefret ederdi.

“Ne yapıyor?” dedi sonra. Nefesini sert bir tıslamayla dışarıya verdi. Aynı anda en yakın kapıya ağır adımlarla yaklaştı.

“Bir ara bir şeyler mırıldandı… şarkı gibi, ama sonra ses seda kesildi efendimiz. Ben de neler oluyor diye içeriye baktım. Tuhaf hareketler yapıyordu. Sanırım hâlâ o tuhaf hareketlerine devam ediyor. İsa efendimiz bizi şeytandan korusun!” Adam haç işareti yaptı.

Sonra sırıttı ve yere tükürdü. Mukaddes kavramların çirkefe belenmesinden rahatsızlık duyan Şövalyenin bakışları daha da sertleşti. Caldo kuru ciddiyetine döndü. Asilzade kapının gözetleme kapağını açtı. Merakı uyanmıştı. İçerisi karanlıktı, ancak yine de zindanın orta yerinde kımıldayan, bir eğilen, bir doğrulan, yabancı hareketler sergileyen bir gölge sezinlenebiliyordu. Adam koca hücrede yalnızdı.

“Çok şaşırtıcı”, diye mırıldandı Şövalye.

Gözetleme kapağından uzaklaştı. Düşünceli bir şekilde yere baktı. Bu adamın ne yaptığını, çocukken babasından duyduğu Haçlı Seferleri öykülerinden biliyordu. Tüm Hristiyanlık aleminde olduğu üzere, bu hikayeler kendi ülkesinin insanları arasında da yaygındı. Şanlı Hristiyan ordularının, kutsal toprakları kafirlerin işgalinden kurtarma savaşları ve gösterdikleri kahramanlıklar yani. Gerçi Haçlı Seferlerini kurtarılmayı bekleyenler daha acımasız bir biçimde yaşamışlardı. İnananları seller halinde silah altına çağıran iş başındaki Papalar, akan kanları kutsal dualarıyla mubah kılmışlardı:

“Ad majorem dei gloriam!”

“Efendimiz?”

“ … ”

Şövalye yerdeki yosunları inceliyor gibiydi. Sonra güncel problemine yoğunlaştı yine.

“Efendimiz Prens Hartmut, ne yapıyor bu adam?”

Şövalye zindancıya, onu ilk kez görüyormuşçasına baktı.

“Yarın Pazar ayininden sonra, Piskopos Hazretleriyle birlikte mahkumu sorgulayacağız. Zamanında taht odasında olmasını sağla!”

***

Kartal asabi bakışlarını altından akıp giden ekin tarlalarında ve çalılıklarda, ormanlık engebelerde, küçük dereciklerde ve göl kenarında uyuklayan köyün meralarında dolaştırdı. Sıcak ve altın renkli güneş ışınları, sırtını ve başını okşuyordu. Yırtıcı kuş yerde hareket eden kendi küçük ama mağrur gölgesini izledi. Gölgesi ağaçlarda ve tepelerde bir görünüp, bir kayboluyordu. Ilık meltemin kucağında kanatlarını hareket ettirmeden açık tuttu, daireler çizerek süzüldü. Aradığı sinyali yakalar yakalamaz da, şimşek gibi korkunç bir hızla dalışa geçti.

Minik tavşan yeşil etekli iri çam ağacının hemen yanı başındaydı ve bolca etrafa saçılmış olan kozalakların açık ağızlarından tohumları çıkartmakla meşguldü. Tepesine inen zalim balyozu ne görebildi, ne de fark etti. Saf güçle yüklü pençeler, saliseler içinde belini ve boynunu kırdılar. Kartal kurbanıyla birlikte yeniden havalanıp, bir kaç metre daha uçtu, sonra tekrar yere kondu. Tavşan çoktan ölmüştü. Hayatı bir an önce varken, bir an sonra yok olmuştu. Leşin üzerindeki yırtıcı kuş dengesini bulur bulmaz, çevreyi şüpheci gözlerle araştırdı ve ancak rahatladıktan sonra bıçak keskinliğindeki gagasıyla sıcak eti didiklemeye başladı. İşte o an, hiç ummadığı bir şey oldu. Ölü olması gereken tavşan aniden fırladı ve bir çırpıda üzerindeki baskıdan kurtuldu. Kartal böyle bir şeyle daha önce karşılaşmamıştı. Pençelerinin bir sıkmasıyla kurbanının bütün kemiklerinin un ufak olduğuna ve tavşanın cansız bir parça ete dönüştüğüne şahit olmuştu. Nasıl olur da şimdi karşısında durup, alaycı gözlerle kendisini süzüyor olabilirdi? Evet, üstelik düşmanının elinden kurtulduktan sonra sıvışıp, görünüşe göre hâlâ sahip olduğu canını kurtarmaya dahi yeltenmemişti. Yanılıyor muydu yoksa tavşan gerçekten de gülümsüyor muydu kendisine? Gülüyordu, hatta bu gülüşün her an bir kahkahaya dönüşmesi işten bile değildi. Dünya tepe taklak olmuştu.

Tavşan arka ayaklarının üzerinde doğruldu. Artık gülmüyordu, ama dudaklarında hâlâ sıcak bir tebessüm barınıyordu. Hava da artık ılık ve aydınlık değildi. Herhalde güneş batmış olacaktı ki, göğe karanlık yayılıyordu gitgide. Serin bir esinti dolaştı aralarında. Derken tavşan uzun dişlerinin arasından söze başladı:

“Neden şaşırdın bu kadar? Günün birinde dünyanın değişebileceğini hiç aklına getirmemiş miydin?” Ve yine o tebessüm. “Şaşkınlığın bununla da kalmayacak anlaşılan.”

Küçük kemirgenin kulakları titredi, sağa sola eğildi, sonra birden burularak küçüldü ve yok oldu. Aynı anda kol ve bacaklarının da şekilleri değişti. Yerlerini kanat ve pençelere bırakmaya başladılar. Dünya iyice çıldırmıştı. Tavşanın bütün gövdesi değişime uğruyordu. Dişler kayboldu, gözler küçüldü, kürkün yerini tüyler aldı. Sadece alaycı

bakışlar kartalın ürkmüş gözlerine kilitliydi hâlâ. Bir dakika sonra ortada tavşandan eser kalmamıştı. İki kartal birbirine bakıyordu şimdi. Donup kala kalmış olan mağrur yırtıcıdan da bir ses duyuldu sonunda.

“Neler oluyor?” Kendisinin de konuşabildiğini anlayan iri kuş, tuhaf hissetti.

“Düşmanlık bitti.” Tekrar o gülümseme. “Bundan sonra dost olacağız. Olup bitenlere bir bak! Bunlar birer tesadüf değil.”

“Bana hemen ne tür bir oyunun döndüğünü açıkla, yoksa…”

“Kızma kardeşim. En iyisi kendini bu duruma alıştır ve kaderini kabullen. Bu senin için daha yararlı olacak. Artık ikimizin alın yazısı birbirine bağlandı. Hem zaten düşmanlık kime yaramış ki, bize faydalı olsun? Bırak artık bu düşmanlığı, bırak inadı, uyan … uyan…!”

“…uyan dedim sana pis herif! Kalksana be lanet olası! İsa adına yemin ederim ki, bana kalsa seni çoktan gebertmiştim.”

Caldo’nun tekmesi iner inmez, yerde yatan adamda dalmış olduğu derin uykudan eser kalmamıştı. Zindancının beklenmedik sabah ziyareti, henüz etkisinden kurtulamadığı rüyaya rağmen tutuklunun aklını başına getirdi. İninde kıstırılan yabani bir hayvan gibi ayağa fırladı ve sırtıyla duvara yapıştı. İki büklüm oldu. Ses çıkarmadı, ama sık soluyordu. Ellerini, tekmeden ağrıyan midesine gömdü.

“Sallanma köpek!”, diye bağırdı Caldo. Tutuklunun halinden hiç etkilenmemişti görünüşe göre. Adamın boynundaki zincire sarıldı ve hızla çekti. Tutuklu önce direnecekti, ama gelişmeleri beklemenin daha akıllıca olacağına karar verdi sonra.

“Dışarı!”

“Prens Hartmut, rahatsız ettiğim için beni bağışlayın, acil haberler var.”

Kale komutanı Roland von Wallen açık kapının eşiğinde duruyordu. Kapı nöbetini tutan sadık korumalar ondan önce içeriye girmişlerdi. Prensin yatağı ve komutan arasındaki güvenlik mesafesini koruyor, bakışlarını von Wallen’den ayırmıyorlardı. Prens kafasını yastıktan kaldırdı. Uykusundan tamamen sıyrılması kısa sürdü.

“Seni dinliyorum Roland”, dedi sonra. Korumaların Roland’a giriş izni vermiş olmaları, durumun ne kadar nazik olduğunu kanıtlıyordu.

“Argus’tan haber var Prensim.”

Hartmut derhal kavradı. Nöbetçileri dışarıya gönderdi. Argus, Suebya Sarayına geçen sene yerleştirdiği muhbirin takma adıydı.

“Başlıyor mu?“ dedi.

“Evet. Argus her an olabileceğini bildiriyor.”

Prens heyecanlanmıştı. Kaygılarının gerçeğe dönüştüğü an gelip çatmıştı işte. Suebya’dan bir süredir tedirgin edici raporlar geliyordu. Geçen sene Prens Hartmut’un babasını ortadan kaldıran, ama topraklarına konmayı başaramayan Prens

Wilhelminus, bu amacından vazgeçmemişti anlaşılan. Wilhelminus entrikalarla başarılı olamayınca, açık bir saldırı için alenen güç toplamaya başlamıştı.

“Emriniz nedir Prensim?”

“Hazır ol Roland! Ya o, ya biz.”

***

Dünkü fırtınadan eser yoktu. Hava, bu coğrafya için neredeyse yaz iklimi olarak nitelendirilebilecek bir sevimlilikteydi. İnsanların yüzü gülüyordu bugün. Sorgulamanın yapılacağı küçük bahçenin çimleri koyu yeşil ve sağlıklıydı. Bahçıvanın düzenli bakımını ele verecek şekilde, eşit boyda kesilmişlerdi. Dört beş tane irili ufaklı çam ağacının sevecen, sık aralıklı dallarından ve ağaçların budaklı gövdelerinden reçine sızıyor, etrafa enfes bir ferahlık yayılıyordu. Ağaçların ortasına denk gelen boş alanda kalas ve latalardan yapılmış bir masa ve etrafında oturak olarak hizmet gören kütük dilimleri vardı. Kütüklerin üzerine yapağı dolu çuha minderler konmuştu. Surların yüksek köşelerindeki küçük gediklere ve çevredeki ağaçların kovuklarına yuvalanmış olan kuşlar güneşli havayı bulunmaz bir nimet olarak şükranla içlerine sindiriyor, bu ikrama coşkulu ötüşleriyle karşılık veriyorlardı.

Prens Hartmut, Piskopos Hazretlerinin ricası üzerine sorgulamayı taht odasında değil, doğu surlarının hemen bitişiğindeki şapelin bu minik ve şirin bahçesinde yapmayı, biraz istemeyerek kabul etmişti. Aslında bu adamı hiç sevmiyordu ama siyaset ve devlet üstü konumu nedeniyle ve geniş menzilli etki alanı yüzünden Piskoposla aynı tarafta olmaya çalışıyordu her zaman. Piskopos bir bela idi aslında. Bu sebeple, bu sabahki ricasına itiraz etmemişti. Aynı nedenden dolayı, tutukluyu birlikte sorgulama isteğini de reddetmemişti zaten. Tutukluyu ele geçirdiğinden nasıl haberdar olduğunu bile bilmiyordu aslında. Din adamı kendisi gelinceye kadar beklenmesini, sorguya başlanmamasını bir posta güvercini vasıtasıyla talep etmişti. Anlaşılan imparatorluk tarihi boyunca ilk defa gerçekleşen bu özel durumun önemini doğru takdir etmesini bilmiş, sonra da oflaya puflaya, Piskoposluk armalı özel yaylı arabasına atladığı gibi şimşek hızıyla şatoya gelmişti. Belki de bütün Hristiyanlık âleminde süregelen kilise – aristokrasi çekişmesinde ve maddi ve manevi iktidar pastasının paylaşımında kilisenin hissesini mümkün olduğunca büyütme kaygısı doğrultusunda, bu tutuklamanın önemli bir rol oynayabileceğini sezmişti. Kilise ile boy ölçüşmek, bir prens için bile kolay yutulur bir lokma değildi. Sebebi derhal bulunabilecek aforoz yaftası ve engizisyon dehşeti, çağlar boyunca hiç kimsenin göz ardı edemeyeceği bir Demokles kılıcı hüviyetinde, devlet yönetimleri dahil tüm toplulukların ve fertlerin üstünde yer almıştı. Özellikle bu piskopos -her ne kadar boğazının ve uçkurunun bir kölesi idi ise de- zeki bir adamdı ve kurnazlığına fırsat vermek veya önemli konularda aynı fikirde olmamak, hatta çağın bilimsel tartışmalarında tezlerinin karşısında yer alarak entelektüel dehasını sınamak, şu ana kadar bir çok muhatabına pek yaramamıştı doğrusu. Genelde kilisenin yüksek unvan sahibi temsilcileri, dokunulmaz ve müdahale edilemez kimlikleri ve her konuya dokunur ve müdahale eder özgürlükleri nedeniyle, toplum yapısı içinde tehlikeli birer tabu, sığ denizde birer kayalık, nüfuz edilemez birer güç odağı sayılırlardı. Dom kilisesinin zindanlarının dili olsaydı da, yalayıp yuttuğu bilim adamlarını ve ön yargısız ruhbanları bir bir sayıverseydi. Kaybolan nice cevherin,

insanları aydınlığa, hümanizme ve ilerlemeye yöneltecek nice dehanın, kilisenin katı ve at gözlüklü baskıcılığını sona erdirip, gerçekte yozlaşmış olan ahlaksız, güç düşkünü ruhban sınıfının kalbur üstü ve tekelci ayrıcalıklarını bitirecek nice gözü kara mücadelecinin akıbetini, bu zindanlarda aramak gerekirdi. Çoban için başka ve sürü için başka türlü işleyen ahlak kurallarına karşı hayatlarını ortaya koyan çok sayıda adalet aşığı fedakar, bu zindanlarda ölümlerden ölüm beğenmişti. İmparatorluk sınırları dahilinde Katolik yobazlığın en koyu şekilde yorumlanıp icra edildiği yer, piskoposluk merkeziydi. Mezhebin önemli bir ekolünü teşkil ediyordu bu merkez. Mensupları, piskoposluğun dinsel yetki sahasının, ülkenin mülki sınırlarını aşmasıyla övünürdü. Korku kökenli saygı, piskoposluk piramidinin en tepesinde oturan kişide kristalleşirdi. İşte sorgunun bahçede yapılması talebini sabahki Pazar Yortusu'ndan sonra uşağı vasıtasıyla şövalyeye yönelten kişi, bu adamdı.

Piskopos Hazretleri kısa boylu ve aşırı şişman bir adamdı. Yağlı bedeni nedeniyle olduğu kadar, kibirli karakterinden kaynaklanan huysuzluğu yüzünden de ağır hareket ederdi. Küçük ve mavi balık gözlerinden bakışları kapris yaparak, kadınsı bir ağırdan satmayla, âdeta zahmetle çıkardı. Şatoya gelişi, şimdi sorgulanacak olan özel tutuklu nedeniyle idi ve yolculuğun yorgunluğu, bitmek bilmez şikayetleri için yeter sebep olmuştu. Piskopos Hazretleri Erwin Amelung çekilmez bir ihtiyardı doğrusu.

Prens, bahçenin dört bir tarafına konumlanmış olup, her an her türlü sürprize hazır vaziyette nöbet tutmakta olan seçme askerlerine son bir kez daha baktı. Gördükleri kendisini tatmin etmiş olmalıydı ki, endişelerini ve Prens Wilhelminus'u beyninin ilgili rafına kaldırdı şimdilik. Yanındaki oturakta bir öne, bir yana kımıldayıp sabırsızlandığını belli etmeye çalışan Piskoposa yoğunlaştı. Adamda ense diye bir şey yoktu. Dar omuzları ve devasa göbeği tuhaf bir tezat oluşturuyordu. Ayinlerde bolca tadına bakma fırsatını bulduğu kırmızı şarap, Piskoposun dilinde hafif bir peltekliğe yol açmıştı. In nomini dei. Her nimetin bir külfeti vardı ne yazık ki.

"Şeytanın hizmetçisi bu demek!", dedi piskopos.

Geğirme sesini kelimelere ustaca gizlemişti. Altı yedi adım mesafede ayakta güçlükle durabilen tutsağa aşağılayıcı bir bakış fırlattı. Gözleri adamın boynundaki halkaya ve o halkadan geçerek adamın el ile ayaklarını birbirlerine bağlayan ve bu şekilde hareket sahasını kısıtlayan zincirlere takıldı. Memnuniyetini gülümseyerek açığa vurdu.

"Pek de zavallı bir gençmiş".

Şövalye işaret etti ve nöbetçiler iki yanından sıkıca kavradıkları tutsağı bıraktılar. Dengesini yitiren tutsak sendeledi. Neredeyse yere düşecekti. Esir olarak zindanda bulunduğu son iki üç günde oldukça hırpalanmıştı. Esaretin berbat koşulları ve kötü beslenme nedeniyle avurtları çökmüştü. Tabii beslenme diye bir kavramdan söz etmek mümkün değildi aslında. Solgun yüzü ve zorlukla açılan gözleri, bedeninin güçsüzlüğünü sergiliyordu. Zalimlikleriyle boş vaktini değerlendirmekten zevk alan Luigi Caldo'yu da olumsuz etkenlere dahil etmek gerekiyordu bu arada. Başı dönen tutuklunun midesi kasıldı. Tam yere yığılmak üzereyken, yakınındaki nöbetçi ani bir refleksle yardımına yetişti ve genç esiri kolundan yakaladı. Zemine sertçe çarpmasını önledi, ama adamın çökmesini engelleyememişti. Tutuklu başını öne eğdi. Gözleri kapalı, ağzı aralanmıştı ve kesik kesik soluyordu. Öfkelendi. Bu gavurların önünde rezil

olmayacak, onları mutlu etmeyecekti. Piskopos Hazretleri, Aziz Liborius gününde köy meydanlarında komiklikler yapıp halkı güldüren şaklabanları seyrediyor gibiydi. Eğleniyor, tebessüm ediyordu. Ancak Prens Hartmut rahatsız olmuştu. Yan gözle ruhbanı süzdü. Biraz ona olan muhalefet hissini tatmin edebilmek için, biraz adamın keyfini kaçırarak, canını sıkmak amacıyla, ama en çok da adını koyamadığı, daha önceden yığınla zavallı insan enkazı görmesine rağmen pek karşılaşmadığı veya bastırabildiği, fakat bu tutukluya karşı düşünmekten kendini nedense alıkoyamadığı, bir "şövalyelik" gösterme dürtüsü, bir özel itina nedeniyle kalktı ve sertçe müdahale etmek üzere olan nöbetçileri, elinin bir işaretiyle durdurdu. Tutsağın elleri ve dizleri yerde, gözleri hâlâ kapalıydı. Olup bitenden habersiz, ürpertilerle sarsılan adamı kolundan kavradı. Sonra mide spazmının üstesinden gelen esirin, yavaş ama kararlı bir şekilde doğrulmasını sağladı.

Tutsak gözlerini açtı. Kısık bakışları Amelung'u yakaladı önce. Din adamı, Prens dahil olmak üzere orada bulunan ve bacak ve gövde zırhı taşıyan diğer insanların aksine, bordo renkli kadife pelerini ve altındaki kar beyazı ipek gömleğiyle her ortamda bakışları üzerinde toplayacak seçkinlikteydi. Piskoposun elindeki altın âsâda çok sayıda mücevher ve kıymetli taş parıldıyor, altın kakmalı Piskoposluk tacına gömülmüş çakıl iriliğindeki elmaslar gözleri kamaştırıyordu. Piskopos Kilisenin tüm dünyevi ihtişamını sergilemek istiyordu sanki. Üstü başı lime lime olmuş ve kirden çaputunun rengi belli olmayan tutuklu, başını kendisine yardım eden adama çevirdi sonra. Gözlerinin doğru odak noktasını bulması bir iki saniye sürdü. Denizci Mirza Reis ve Bavyera Hükümdarı Prens Hartmut, ilk defa göz göze geldiler.

"İspanyolca konuşabildiğini duydum", dedi Hartmut.

Batı dünyasının çoğu aristokratı gibi, kendi anadilinin yanı sıra kusursuzca Latince ve Yunanca biliyordu. Ayrıca İspanyolca ve İtalyanca bilgisi de oldukça iyi seviyedeydi. Mirza biraz kendine gelmişti. Prensin emriyle ve Amelung'un itirazına rağmen, kendisi için de bir oturak hazırlandı ve sorgulamaya bu şekilde geçildi. Adamlar karşılıklı oturuyordu şimdi.

"Konuşuyor tabii", diye yetişti Piskopos, Mirza suskunluğunu bozmayınca. Sabrı iflas etmişti anlaşılan.

"Rodos açıklarında gemisini kıstırdığımızda, askerlerimize İspanyolca hakaretler savuruyormuş."

Müdahaleden dolayı canı sıkılan Prens'in suratı asıldı. Aynı anda Piskopos'un güçlü istihbaratına hayranlık duymaktan da alamadı kendini. Gerçekten de yetenekli kurmaylarından Flaman asıllı Hainer van Keeken'i geçen sene Roma'ya göndermişti. Papalık makamındaki en üst rütbeli ve daimi temsilcisi olarak görev yapacaktı. İki hafta kadar önce, Papalık firketesi Rodos'daki Aziz Jean mezhebinin keşiş şövalyelerine doğru Cenova'dan yola çıktığında, van Keeken de bu gemideydi. Akdeniz'in güvenliğini tehdit eden korsanlar nedeniyle gemi, Cenevizlilerin bir savaş filosuna katılmıştı. Filo Bizans'ın efsane başkenti Konstantinopolis'e gidiyordu. Sakin geçen yolculuğun son aşamasında firkete filodan ayrılıp burnunu Rodos yönüne çevirmek üzereyken, filonun sancak gemisi olan büyük kalyon savaş durumunu bildiren flamayı çekti. Yarım ay şeklindeki yelkenlerini şişire şişire kaçmaya çalışan

küçük Türk şalupasına kolayca yetiştiler. Silahları ve mürettebatının gözü karalığı, kalyonun düzinelerle ifade bulan toplarına karşı koyamadı. Çatışma kısa sürdü. Cenevizliler önemli yara almadan, inançsızların bir gemisini denizin dibine yolladılar. Ayrıca batırılan geminin reisini de esir almayı başardılar. Tanrı ve İsa, o gün itaatkar Hristiyan kullarının yüzüne bakmıştı anlaşılan. Batan düşman gemisinde hâlâ hayatta olan tayfalar, denizin sonbahar azgınlığına yenilip, gözden kaybolup yitmişlerdi. Yalnızca bir kişi uçları çengelli uzun değnekler vasıtasıyla sudan çıkarılmıştı. Adam güverteye alınır alınmaz, sonunun geldiğini anlayan yabani bir at gibi etrafına çılgınca atılmış ve belinden çıkardığı bir kamayla Cenevizli denizcilere saldırmıştı. Derhal etkisiz hale getirilip kalın iplerle bağlandı ve sorguya çekilmek üzere kaptan köşküne çıkarıldı. Ama ağzından çıkan sözler, hakaret dolu haykırışlardı yalnızca. Bir müddet sonra Cenevizli kalyonun kaptanı bir şey elde edemeyeceğini anladı. Aslında daha fazla vakit kaybetmeye de hiç razı değildi zaten. Ne yani, görevini yapmıştı işte. Bir an önce Konstantinopolis'e varmak, tekin olmayan bu sulardan uzaklaşmak istiyordu. Son defa Bizans'a geldiğinde tanıştığı işveli sokak kadını canlandı gözlerinde sonra. Hayır, kesinlikle gecikmeye tahammülü yoktu. Esiri, filodaki bütün kaptanlarla birlikte kalyona gelip sorguya katılmış olan Papalık gemisinin kaptanına armağan etti. Ama kaptan bu armağanı istemedi. Adam Türk denizciyle ne yapacağını bilememişti çünkü. Diplomat değil, görev adamıydı. Esiri, gemisinde bulunan müttefik Bavyera elçisi, Ekselansları Bay Hainer van Keeken'e sundu. Van Keeken ise tam bir asker ve bir elçiye yakışır düzeyde iyi bir strateji uzmanıydı. Tutsağın kendi ülkesi için umulmadık bir önem taşıyabileceğini sezinledi ve adamı Rodos dönüşü Bavyera'ya götürmeye karar verdi. Avrupa'nın geleceğini tehdit etmeye aday olan insanları şimdiden inceleyip anlamak, onları tanımak fena olmazdı. Bizans'ın varisleri olmak için can atan bu millet, asırlardır anlatıldığı gibi miydi acaba? Bu yabancı ulusu çözmek, çağın Avrupalıları için pek kolay değildi. Belki savaş anlayışları ve becerilerinden faydalanmak mümkün olabilirdi. Suebya Prensliği'nin kin ve zehri, kükürt kokulu pis nefesi tanrı, oğul ve kutsal ruhun yardımıyla (yoksa Allah'ın mi demek gerekirdi?) ebediyen kesilebilirdi belki.

Flamanyalı üç gün önce Prens Hartmut'a kıymetli emaneti teslim etmiş ve vakit harcamadan Roma'ya dönmüştü. Prens Hartmut, kaderinin şu anda karşısında donuk gözlerle oturan kişiyle sıkı sıkıya bağlı olduğunu henüz bilmiyordu. Piskoposun sözüne karşılık vermeksizin, tekrar tutsağa döndü.

"Adın nedir?"

Mirza Reis sebebini bilmiyordu ama bu adamın sorusuna cevap verme ihtiyacı duydu. Esir edildiğinden bu yana nefret ve intikam duyguları arasında kahrolup yanmıştı. Devasa kalyonun top atışlarına hedef olan, dalgalar tarafından yutulan adamlarını çaresizlik içinde izlerken, çılgına dönmüştü. Çığlıkları unutamıyordu. Nice badireyi birlikte atlattığı neferlerinin helak olduğunu kabullenmek, zor geliyordu. Zindanda Allah'a canını alması için yakarmış, inlemiş, bağırmış, umudunu yitirmiş, sonra da bir boşluğa düşmüş, vücudu gibi beyni de uyuşmuş, dış dünyaya kapanmıştı. Sonunda sakinleşmişti. Şimdiyse kaderine teslim olmuş görünüyordu.

Düzgün bir İspanyolca ile konuştu:

“Benim adım Mirza”.

“Geminin rotası neydi?”

Reis, soruyu soran Piskoposa değil, Hartmut’a baktı, ama yanıt vermedi. Sonra bakışını yere doğru çevirdi. Tekrar Prense baktı. Denizciliğin en önemli kuralı, yabancı sularda kendiliğinden bilgi vermemekti.

“Bir savaş gemisinin rotası olmaz. Görevimiz, düşmanı nerede bulursak yok etmekti.”

Amelung alaylı alaylı tebessüm etme zahmetine katlandı. Prens de durumun farkındaydı.

“Bir şalupayla mı? Bir fındık kabuğuyla mı saldıracaktın düşmanına? O halde neden kaçtın Cenevizlilerden? Neden saldırmadın?”

Prens tutsağın yüzüne kilitlenmişti. Adamın mimiklerini dikkatle süzdü. Vücut dilini anlamayı babasından öğrenmişti. Kulak kabarttı. Esirin direnci hâlâ kırılmamıştı.

“Neden küçük bir tekneyle batıya doğru yol aldığını anlatır mısın? Devriye gemilerine görünmeden istihbarat yapmak için bu tür çevik ve küçük gemilerin kullanıldığını biliyoruz. Senin görevin neydi?”

Sessizlik oldu. Şövalye işkence fikrini bastırdı. Bu en son çareydi. Kartlarını biraz daha açmaya karar verdi.

“Aylardır Bizans’taki elçimizden bir takım heyecan verici haberler alıyoruz.”

Tepki yoktu.

“Ordunuzda hareketlenmeler ve hazırlıklar olduğunu öğrendik. Ne için hazırlık?”

Hartmut adamın yüzüne yoğunlaştı. Her ne kadar emin bir şekilde konuşmuş olsa da, Bizans’tan gelen haberler genelde birer söylenti olmaktan öteye gitmezdi. Kuyuya bir taş atmıştı. Şimdi ses gelmesini bekliyordu. Küçük Asya’dan gelen haberlerin doğru olması halinde, dünyayı sarsacak, güç dengelerini alt üst edecek, Avrupa’yı yeniden şekillendirecek gelişmeler beklenmeliydi. Ötelerden beri bütün doğulu kavimlerde olduğu gibi Türklerin de hedef tahtasının ortasında bulunan Bizans için göz yaşı dökmeye değmezdi aslında. Bu yaşlı, disiplinsiz ve fosilleşmekte olan devlet, saray mücadeleleri ve sadakat yoksunu köhne ordusu nedeniyle kör ve sağır olmuştu sanki. Batıdaki düşman kardeşi Papa ile uğraşmaktan başka bir hedefi olmayan Ortodoks Doğu Roma’nın adam yerine konduğu günler çoktan geride kalmıştı. Türklerle akrabalık ilişkisi içine girmekten bile sakınmayan Bizans için, hiçbir Hristiyan elini ateşe tutmazdı. Gerçekten de nesillerin tanıklığında, bir zamanların kudretli imparatorluğu adım adım küçülmüştü. Zamanla başkent Konstantinopolis’ten ibaret kalan devletin geleceği pek aydınlık görünmüyordu. Barışla geçen son dönemlerde, Türklerin Stambul dedikleri şehirde şimdilerde pek görünmemeleri, Bizans’ın şüphesini uyandırmış ama alarma geçmesine yetmemişti. Zaten geçse de, bir şey değişmeyecekti ya.

Esir hâlâ sessizdi.

“Bakalım gergi masasında da böyle susacak mısın“, dedi Piskopos.

Hacimli gövdesi sıkıntıyla kasıldı ve asık suratı daha da karardı.

“Lütfen Sayın Piskopos hazretleri! Öfkelenmeyiniz!”

Hartmut tutsağa döndü. “Siz de konuşmaya başlasanız iyi edersiniz Kaptan. Birliklerinizin seferber olduğu doğru mu? Önemli sayı ve güçte gemiler inşa ettiğiniz, Karadeniz kıyısındaki ormanları bu amaçla kesip biçtiğiniz doğru mu? Başkentiniz Edirne’de ve Kytachia’da, daha önce hiç görülmemiş büyüklükte topların döküldüğü doğru mu? Görevinizin Bizans’ın Batı Dünyasından alabileceği yardımı araştırmak, istihbarat yapmak ve Batı Akdeniz’e kadar ilerleyip Hristiyan ülkelerindeki durumu gözlemlemek olduğu doğru mu? Bütün bunlar doğru mu Kaptan?”

‘Gerçekten de olup bitenlerden haberdarsınız. Medeniyetinizi hamam görmeyen pis kokulu bedenlerinizle ve çürük maneviyatlarınızla nasıl hâlâ ayakta tutabiliyorsunuz bilmiyorum’, diye düşündü Mirza. ‘Ama evet sarı saçlı, demir donlu adam ve yağlı, avrat kılıklı alçak! Yakında gözleriniz ve ağızlarınız açık kalacak. Bu sefer gök kubbeyi dar edeceğiz siz keferelere!’

Ama Mirza’nın ağzından bir tek kelime dahi dökülmedi. Kendisini sorgulayan asilzadeye bakmakla yetindi. İki adam birbirini süzüyordu şimdi. Şövalye esirin esmer bakışlarını uzun uzadıya inceledi, sonra gülümsedi. Mirza alnının, iç dünyasını çalkalayan ani duygu anaforundan dolayı giderek ısındığını hissetti. Öfkesini dizginlemeyi eskiden beri bir türlü beceremezdi zaten.

****

Saldırı beklenmedik bir anda ve çok şiddetli oldu. Surlarda nöbet tutan askerlerin çoğu ilk salvoda öldü. Karanlıktan gelen oklara hedef olup, kendi kanlarında boğuldular. Diğerleriyse toparlanmaya fırsat bulamadı. Saniyeler içinde ucu çengelli halatlar atıldı ve düzinelerle saldırgan, yaralı ve şaşkın nöbetçilere doğru atıldı. Sadece kısa kamalarla donatılmışlardı. Fazla sürmeden bu gecenin nöbetçi kıtası yok edildi. Bir tek ses dahi duyulmamıştı. Adamlar işlerinin ehliydiler doğrusu. Düşman, kalenin kaderine ortak olmuştu artık. Ateşe verilmiş bir ok ıslık çalarak karanlık gök yüzünü yardı. Ardına kadar açılan büyük kapıdan onlarca düşman aktı içeriye. Tepeden tırnağa silahlıydılar ve insanın iliğini donduran tiz çığlıklar atarak, şatonun savunmasız kalbine doğru ilerlediler. Kalabalık askerler, önlerine çıkan uyku mahmuru ve az sayıdaki hasımlarına aman vermiyordu. Hışımla yüklendiler. Can pazarı kurulmuştu şimdi. Çağlar boyunca her milletin ve her toprağın şahit olduğu bildik bir oyun sahneleniyordu yine. Sudan koyu olduğu söylenen kanın, aynı zamanda sudan ucuz olduğu da tekrar kanıtlanıyordu böylece.

İlk sesler yükseldiğinde, Hartmut daha uyumamıştı. Kendi kullanımı için ayrılmış olan kattaki odasının bir köşesinde, şöminenin önündeki dik arkalıklı koltukta oturuyordu. Dalgın gözleri alevlerin içinde bir şeyler arıyordu sanki. İç surların tam ortasında yükselen merkezi kuleden, gecenin yarılandığını bildiren çan sesleri duyulmuştu az önce. Neden hâlâ Türk esiri düşünüyordu acaba? Sorgu biteli saatler olmuştu. Adamı zindana geri göndermemişti. Kendi odasının hemen altında bulunan, başka bir odaya yollamıştı. Odanın kapısına da güvenilir adamlar dikmişti. İlk defa hayatının yörüngesine adım atan bu adamı, daha önceden tanıyor gibiydi. Bu olası değildi tabi .

Yine de Prens hafızasını yokladı. Sakal niyetine çenesini örten sarı tüyler henüz yeni çıktığında, babasının Sicilya Kralıyla imzaladığı bir askeri anlaşmanın teminatı olarak Palermo sarayında bir yıl 'misafir edilmişti'. Burada ilk defa barbarlarla karşılaşmıştı. Bari kenti açıklarında yakalanıp saraya getirilen Türkleri gizlice seyretmişti. Onlar da Mirza gibi esmer tenli ve tuhaf insanlardı. Sicilya Kralı bu adamları İsa hürmetine şehir meydanında yaktırmıştı. Hartmut olayı hatırlayınca, yanık et kokusunu duydu tekrar. Yüzünü buruşturdu. Neden bu adama karşı kayıtsız kalamıyordu?

Sorgu esnasında Piskopos hiç beklenmedik bir şekilde arka planda kalmıştı. Bir iki laf etmiş, ama gerçek anlamda müdahale etmemişti. Bu durum bencil adamın küstah mizacına pek uymuyordu doğrusu. Oysa hemen ilk dakikada dizginleri ele alarak, kendisini kendi evinde susturacağını sanmıştı Hartmut. Buna karşın tutsağı fiziksel perişanlığı nedeniyle gönderip, dinlenmesi için bir oda tahsis ettiğinde bile, şişman adam gülümsemekle yetinmişti. 'Yarın devam ederiz', demişti. Sonra yine o pis tebessüm. Acaba söylendiği gibi, Suebya ile bağlantısı var mıydı gerçekten?

O anda kıyamet koptu. Göğe fırlayan ok ve hemen ardından gelen canhıraş feryatlar … kapıya fırlayan Prens… aynı anda savrularak açılan ve arkasındaki duvara patlayan ağır kapı… Hartmut'un kınından kurtulan kılıcı… Roland'ın boğazının iki parmak ötesinde… sahibini emrine âmâde.

"Prensim her yerden geliyorlar. Mahvolduk!"

Roland dona kaldığı konumda, kımıldamaksızın konuşmuştu. Göğüs zırhında iki tane ok saplıydı. Kolundaki kılıç yarasından kanlar korkutucu bir hızla akıyordu. Nefesi tükenen asker, ayakta güçlükle duruyordu. Titriyordu. Çatışma sesleri ve bahtsızların feryatları duyuluyordu.

Hartmut kılıcı aynı konumda tuttu. Roland'ın yanından uzanarak, başını kapıdan çıkarttı. Her iki yanı gözden geçirdi. Koridorun bir ucunda yerde yatan bir asker acıyla kıvranıyor, bir diğeri uzun bir mızrakla arkadaşının üzerindeki savunma gayretlerini sürdürmeye çalışıyordu. Dar girişe hücum eden ve direnişi aşmaya çalışan düşman güruhunu tutmaya henüz muvaffak oluyordu.

"Fazla sürmez, burada olurlar."

Hartmut kılıcını indirdi ve kale komutanını içeriye çekti. Kapıyı sürgüledi.

"Yarana az sonra bakacağım. şimdilik canımızı kurtaralım."

"Nasıl kurtulabiliriz ki? Buraya kısıldık kaldık. Kapıyı kırdıkları an bizi yaşatmazlar."

Şövalye cevap vermedi. Duvara baktı. Girişin tam karşısına denk gelen bu duvarda bir niş vardı. Yaklaştı. Nişin içinde kıymetli bir Meryem Ana heykeli duruyordu. Sesler koridorun içinden geliyordu şimdi. Koşuşmalar oldu. Anlaşılan mızraklı askerin işini bitirmişlerdi.

Heykeli yerinden aldı ve bir kenara koydu. Sinirli tekmeler iniyordu şimdi kapıya. Hartmut bir tuğlaya dokundu ve pervaz olduğu gibi geriye doğru kaymaya başladı. Açılan geçit bir insanın rahatça geçebileceği büyüklükteydi. En küçük bir ses dahi çıkmamıştı. Anlaşılan bu gizli kapı bir sanatkârın işiydi.

“Vay canına!” dedi Roland.

Prens gülümsedi.

“Bu geçidi annem bile bilmiyormuş. Babam yalnızca bana anlattığını söylemişti.”

“Başını kesmeye geldik Prens hazretleri!” Odanın dışından kahkahalar duyuldu.

Geçide girdiler. Oda kapısı çatırdamaya başladı. ‘Yalnızca bir dakika daha dayan, ne olur!’

“Hadi artık kırın şu lanet kapıyı! Hepinizi astırırım yoksa.”

Ses tanıdıktı. Menteşeler şiddetli bir darbeyle inledi ve demir kaplamalı kapı sarsıldı. Bir darbe daha ve adamlar odaya daldılar. Tam o anda geçidin kapısı kapandı ve bir mızrak nişin bulunduğu duvara gömüldü. Şövalye karanlıkta el yordamıyla bir gergiye uzandı, onu yerinden çıkardı. Geçidin varlığı sona ermişti. Hâlâ duvara vuruyorlardı. Eşebileceklerini düşünüyorlardı anlaşılan, ama bu taraftaki kalın demir plakaları bilmiyorlardı tabii. Burası tam böyle bir gün için tasarlanmıştı herhalde. Bağrışmalar net olarak duyulabiliyordu.

“Bu gizli kapıyı neden daha önce keşfetmediniz? Nasıl kaçırırsınız adamı? Bitireceğim hepinizi.”

“Bu tünel kasabaya kadar iniyor”, dedi Hartmut.

Cevap gelmedi. Karanlıkta yokuş aşağı dik inişli tüneli izlerlerken, arkasındaki adamın nefes nefese kaldığını duydu.

“Az kalsın unutuyordum seni.”

Belindeki kemeri söktü, Roland’ın kolundan akan kanı durdurmaya çalıştı. Ama aklı başka yerdeydi. Geçit tam olarak kapanmadan önce, gözlerinin yakaladığı en son görüntüyü düşünüyordu. Parçalanarak dağılan oda kapısının ardında, üç beş tane vahşi görünümlü savaşçı ve tanıdık bir yüz belirmişti. Bu yüz, daha önce duyduğu tanıdık sesle birlikte aynı adama aitti. Adamın küstah, mavi gözleri ve dar omuzlu, şişman bir gövdesi vardı.

“Burada bekle! Esiri de alıp getireceğim. Sonra buralardan kaybolacağız.”

***

Gece yarısı Otranto’nun zifiri karanlık sokaklarında ilerliyorlardı. Atlarını, gecenin sessizliğinde gürültüye neden olmamak için, sahil kasabasının dışında bırakmışlardı. Mirza Reis öndeydi, Prens Hartmut hemen arkasındaydı ve en arkada, kılıcını kınından çekmiş olan ve telaşlı bakışlarla etrafı kolaçan edip grubun güvenliğini sağlayan Roland geliyordu. Kolunda Prensin kemeri sallanıyordu hâlâ. Okların saplı olduğu zırhını, şatodan kaçarken izledikleri gizli tünelde bırakmıştı. Hartmut’un odasından son anda sığınabildikleri tünelde bir döner merdiven vasıtasıyla alt kata inip, aceleyle Türkün odasına doğru koşmuşlardı. Prens Hartmut tünel tarafından buradaki geçidi açarken, oda kapısını kırarak içeriye girmekte olan güruhun elinden esiri tam zamanında kurtarmıştı. Kısa süren mücadelenin sonunda şövalye’nin kılıcı kandan görünmez olmuştu. Ateşli okun göğü yarmasından bu yana çok fazla zaman

geçmemişti daha. Olup bitenler nedeniyle daldığı derin uykudan fırlayarak odanın bir kenarına sinmiş, olayların korkusunu yaşamış ve hayatı için duyduğu endişe yüzünden çehresi sapsarı kesilmiş olan Reis, şimşek hızıyla ve bir ayının gücüne sahip darbelerle rakiplerini darmadağın eden, savaşçıları bir fırtına misali süpüren şövalyeden ayıramamıştı gözlerini. Bu adam fiziğinin vaat ettiği kadar güçlüydü gerçekten de. Sonunda Hartmut ustalığını kanıtlamış ve saçlarını Suebya usulü at kuyruğu şeklinde bağlamış olan yedi vahşi askeri cehenneme göndermiş, yerde kıvranmakta olan son canlı ve karnından yaralı bir sekizincisini ise, kafasını bir tek darbeyle gövdesinden ayırarak, acılarından kurtarmıştı.

“Bu ev!”

“Emin misin?”

“Evet, bak!” Mirza yıkık dökük taş kulübenin kaba kerestelerden yapılmış kapısındaki kuğu çizimine işaret etti. Aslında sırrını düşmanla paylaşmak onu huzursuz ediyordu. Doğu ülkelerinde gençliğiyle olduğu kadar zekasıyla da nam salmış olan hükümdarı, yüzyıllardır her devletin iştahını kabartmış olan hedefine varabilmek için, hazırlıklarını büyük bir titizlikle ve ayrıntılı bir planlamayla, yıllar öncesinden uygulamaya başlamıştı. Avrupa’nın, askeri güçleri dikkate alınması gereken belli başlı ülkelerine yüzlerce casus yerleştirmişti. Hepsi de bulundukları ortamlarda sıradan birer meslek sahibi olan bu ajanlar, aynı zamanda halkların, devlet otoritesinin ve kilisenin kıpırdanışlarını en kısa zamanda padişaha iletirlerdi. Ancak şimdi başka çıkar yol yoktu. Bu adamlar Mirza Reis’in hayatını kurtarmışlardı.

“Otranto’daki adamımız bu evde yaşıyor. Bunu kuğu resminden anlayabilirsiniz. Daha bir sene önce burada bir hafta kadar saklanmıştım.”

Şövalye başını salladı. Konuşmadı. Yüz ifadesi çok ciddiydi. Türklerin bu kadar organize bir biçimde hareket edebilmeleri ve Avrupa’nın içine kadar sızmış olmaları, canını sıkmıştı. Demek olaylar göründüğünden vahimdi.

“Vazgeçsek daha iyi olmaz mı Prensim? Belki de beni dinlemeliydiniz ve Saksonya Kralına sığınmalıydık. O her zaman dostunuz oldu.”

Roland fısıldıyordu. Endişeliydi. Tekrar karanlık sokağı taradı bakışlarıyla. Türk’e pek güvenmek istemiyordu doğrusu. Şövalye başını olumsuz anlamda salladı. Sesini alçaltarak cevap verdi.

“Hayır dostum. Bu şartlar altında kimin kiminle birlikte hareket ettiğini tahmin etmek kolay değildir. Saksonya Kralı bizi Wilhelminus’a pekâlâ satabilir. Münih’i kaybettikten sonra Bavyera’da ya da Kutsal Cermen İmparatorluğunun herhangi bir bölgesinde ve hatta burada, Alp’lerin güneyinde hayatımız tehlikede sayılır artık. Hayır, tek şansımız Reis’e güvenmek ve zamanımızı beklemek. Merak etme, geri geleceğiz. İntikamımızı alacağız ve Bavyera’yı tekrar elde edeceğiz.”

Şatodan çıkmalarını sağlayan tünel üç adamı kasabaya ulaştırmış, bir tepenin yamacındaki çam ağaçlarının altında kısa bir soluk aldıktan sonra, Hartmut prensliğinin elinden alındığını kavramıştı. Başı çatlayacak gibi ağrımış, nabzının hızı midesini bulandırmıştı. Bu kadar kolay yenilmiş olmamalıydı. Göğsünü koruyan ve

mavi beyaz prenslik armasını taşıyan zırhını çıkarıp, armaya son bir kez baktıktan sonra sac parçasını öfkeyle bir kenara fırlatmıştı. Ne yapacaktı? Roland Saksonyalı Wilfried'i önermişti. Ancak Hartmut tereddüt etmişti. Derken Türkün sesi duyulmuştu. Prense yaklaşıp gözlerinin içine bakmış, sonra konuşmuştu. Sanki daha önceki sefil adam değildi. Sırtı dik ve omuzları genişlemiş gibiydi. Belki özgürlük ve umutların yeniden canlanışı ona hayatı için tekrar savaşma azmi vermişlerdi. Benimle gel, dedi. Sen beni nasıl kurtardıysan, ben de senin hayatın için mücadele edeceğim. Hartmut onun haklı olduğunu sezdi. Ve kasaba hanındaki atların üç tanesini alarak, her tarafta kendilerini arayan Suebya askerlerine rağmen kaçmayı başardılar. Şimdiyse, Otranto kasabasında, virane bir kulübenin kapısına bakıyorlardı.

"Başka çaremiz yok. Mirza Reis'le gideceğiz."

"..."

Reis kapıyı ritmik bir şekilde tıklattı. Bir dakika kadar durdu, sonra aynı şifreyi tekrarladı. Kapı açıldı ve pejmürde kılıklı tipik bir İtalyan gözlerini üç yabancıya dikti.

"Emredin Reisim!" dedi Türkçe.

Deniz yolculuğunda kayda değer bir hadise yaşanmadı. Sadece bir kez, yolculuğun ortalarında iskele baş omuzluk hizasında olmak üzere, 'ufuk çizgisinde yelken' alarmı verildi ve bunun bir Ceneviz kalyonu olduğu anlaşılır anlaşılmaz, teknenin reisi sancak alabanda emredip tam yol kaçmayı uygun gördü. Başka bir temas olmadı. Mirza Reis bu on iki gün içinde daha çok köprü üstünde bulunuyor, eski bir tanıdığı olan meslektaşıyla hasbıhal ediyordu. Deniz önceleri sakindi, fakat Mora Yarımadasının güneyinden dönüp kuzeye doğru yöneldiklerinde, sular sanki Ege Denizinin sayısız adalarının arasında sıkışıp kalmış gibi köpürüyor, tehlikeli bir biçimde yükselen haşin deniz nedeniyle reis değişik rotalar izleyip, pruvayı beyaz taçlı dalgalara doğru döndürüyordu. Gemi burnunu tehlikeli bir biçimde suya gömüyor, sonra bunun acısını çıkartmak istercesine havaya yükseliyor, vasatları ve ana güverteyi seller kaplıyor, bembeyaz suların arasında sadece küpeşteler görülebiliyordu. Bu durum, denizi yalnızca Sicilya'daki zamanından tanıyan Hartmut'un canına okuyordu. Roland gibi, isyan eden midesiyle baş etmenin yollarını arıyor, İtalya kıyılarına veda ettikleri geceden beri daldığı düşüncelerin peşini bırakmak zorunda kalıyordu. Kaybettiği prensliği yüzünden düşman Suebya hükümdarına lanet okuyor, birer kanun kaçağı gibi dağ taş aşarak ve kalabalık yollarla şehirlerden uzak durarak, gece yarısı vardıkları Otranto'yu düşünüyordu.

Kuğu resimli kapıyı tıklattıkları o gece, yıllardır Otranto'daki sefil kulübede yaşayan ve burada bilgi toplama ve destek sağlama görevini derin bir gizlilik içinde sürdüren casus, kaçak misafirlerine önce yiyecek ve yeni giysiler verip, onlara yatabilecekleri bir yer göstermiş, ardından arka bahçeye çıkıp, buradaki kafeslerden birine yaklaşmış, aradığı güvercini bulup sevecen bir tavırla dışarıya çıkarmıştı. Onu okşadıktan sonra, adam güvercinin bacağına minik ve dövme demirden imal edilmiş bir kapsül bağlamış, kuşu tekrar okşamış, sonra ayağındaki mesajla birlikte karanlıklara, yukarıya doğru fırlatmıştı. Kuş bir kez evin etrafında uçup, ardından duraksamadan Malta'ya, haberleşme ağının bir diğer istasyonuna yönelip, kaybolup gitmişti. Tam on gün sonra gece yarısı, filika bildirilen yerde onları bekliyordu. Hiç vakit kaybetmeden alargadaki

küçük gemiye ulaştılar. Bu da bir şalupaydı. Reisin daha önce komuta ettiği teknenin benzeriydi. Karartılmış teknede Reis onları sıcak bir şekilde karşılamıştı. Sonra ise, sancağı mayna edilmiş ve her türlü flama veya işaretten arındırılmış olan geminin sabırsızlıkla beklediği emri fısıldayarak vermişti: "Vira Bismillah!"

"Sarı saçlı Prens bugün daha iyidir umarım."

Mirza Reis'in yüzünde hafif bir gülümseme vardı. Hartmut'un, leşi serilmiş bir ayı misali ve sarımtırak bir yüz ifadesiyle uzandığı hamağının yanı başında duruyordu. Roland ise yüzükoyun yere yatmış, gözlerinin önünden hızlı adımlarla geçen karafatmaları izliyordu.

"Az kaldı. Yarın şafakta karaya ayak basacağız."

"Bu iyi haber", dedi Roland. Konuşurken başını çevirmemişti.

"Evet, Enez'de bizi bekleyen bir bölük asker var. Ününüz sizden önce vardı ülkeme."

Prens Hartmut yattığı yerden doğruldu. Gözlerini Reis'e dikti.

"Bizi nasıl karşılayacaklar?"

"Yerin yedi kat altındaki zindanlara atıp, başınıza zalim bir gardiyan dikmeyecekleri kesin."

Mirza yine gülümsüyordu. Prens de gülümsedi. Şatodan kurtulduklarından bu yana, iki adamın birbirlerine yönelik davranışları daima ölçülü ama içten olmuşu. Prens, daha bahçedeki sorgulama esnasında duymuş olduğu o tuhaf ilginin varlığını sürdürdüğünü fark etti. Bir şeyler vardı bu esmer denizcide. Aynı şekilde Mirza Reis de Prensin sıradan biri olmadığını anlamıştı. Muazzam güçlü ve gözü kara bir cengaver olduğunu kendi gözleriyle görmüştü. Bunun dışında diğer kâfirler gibi zalim olmadığını da anlıyordu. Kendisine karşı insancıl bir yaklaşım sergilemişti şövalye.

"Edirne'ye kadar bize refakat edecekler."

"Orada ne olacak?" Hartmut Mirza'nın gözlerine dikti bakışlarını.

"Orada genç sultanımızın huzuruna çıkacaksınız. Ben de yanınızda olacağım. Zira rapor vermem gerekiyor."

***

Şövalyeyi daldığı ağır uykusundan uyandıran ses, henüz güneşin ilk ışınları etrafa yayılmadan alaca karanlığı bir kağıt gibi yırtan ve kışlanın hemen yanı başındaki caminin minaresinden gelen ezan sesiydi. Rüyasındaki imgelerle bir örgü oluşturacak şekilde, rüyanın akışına uygun bir yapıda algılamıştı bu sesi ilk önce. Daha sonra aklı başına geldiğinde, nerede bulunduğunun bilgisi bilincine ulaştı. Şehrin hemen dışındaki büyük askeri kışlanın içinde, huzura çıkıncaya kadar kendi hizmetine verilmiş olan misafirhanede kalıyordu. Minareden ibadet davetini seslendiren adamın melodik sözlerini anlaması mümkün değildi tabi. Batılı kulaklara yabancı, egzotik, fantastik bir tınısı vardı. Sessizliğin içinden doğduğu gibi, yine sessizliğin içinde kaybolup gitmesi, şövalyenin ürpermesine neden olmuştu. Yattığı yer döşeğinden yarı doğrularak, etrafına bakındı. Cılız aydınlıkta odasının doğu zevkine uygun mefruşatını, el dokuması

halıları, duvardaki kutsal kitabı, pencere ve kapılardaki kemerli mimariyi gördü. Dışarıdan içtima için toplanmaya başlayan askerlerin sesleri gelmeye başlamıştı. Edirne'ye iki gün önce varmışlardı. Reis Prens Hartmut'u bu odaya ve Roland'ı hemen bitişiğindeki odaya yerleştirdikten sonra, kısa bir süre içinde döneceğini söyleyerek, ortalardan kaybolmuştu.

Roland bir kilimle örtülü olan kemerli kapının arkasından seslendi.

"Uyandınız mı Prensim?"

"Gel Roland!"

Karaya çıktıklarında, karşılarında otuz kişilik bir süvari bölüğü bulmuşlardı. Şalupanın reisi Mirza Reis'le vedalaşıp, tekrar filikaya binerek teknesine geri dönmüştü. Mirza Reis süvarilerin komutanıyla birkaç kelime konuşmuş, ardından yoldaşlarına binicisiz bekleyen iki atı göstermişti. Sonra birlikte Edirne'ye doğru yola çıktılar. Şövalye, hayatının yeni bir dönemine girdiğinin bilincindeydi.

"Ne kadar da farklılar, Prensim!"

"Evet."

Prens köşedeki çinili şömineye baktı. Sonra da kendisi için bir divanın üzerine konulan temiz elbiselere.

Tam on bir gün sonra, öğle üzere Mirza Reis çıkageldi. Prens onu neredeyse tanıyamamıştı. Kışladaki odasının önündeki çimenlerde, bir ağaç kütüğünün üzerinde oturuyor ve Roland dışında sözlü olarak iletişim kurabildiği tek insanla, çat pat Latince konuşabilen Yahudi kökenli, genç bir aşçı yamağıyla sohbet ediyordu. Delikanlı her ne zaman fırsat bulursa "yabancı paşayla" konuşmak ve havadan sudan laf ebeliği etmek talimatını bizzat kışlanın beyaz sakallı komutanından almıştı. Yaşlı ve kurnaz adam sadece bir defa şövalye ile görüşmüş, kelimelerin bir işe yaramadığı karşılaşmada işaretlerle ve gülümseyen yüz ifadesiyle Nemçeliye hoş geldin demişti. Daha sonra bir daha yüz yüze gelmemişlerdi. Aynı şekilde diğer askerler de yabancı misafiri görmezlikten geliyor, yalnızca bir hizmeti görülmesi gerektiğinde Prensin varlığından haberdar oldukları anlaşılıyordu.

"Buenos dias Caballero!"

"Buenos dias Capitan!"

Reis bambaşka biri olmuştu. Üzerinde siyah renkli bir elbise, siyah bir pelerin, yine geniş ve siyah bir kemer ve sağlam, takviyeli deriden yapılmış, siyah süvari çarıkları vardı. Zırh taşımıyordu. Yegane silahı, bir şaheser olduğu belli olan, belindeki kılıçtı. Başı açıktı. Aynı zamanda bedeni de daha güçlü görünüyordu şimdi. Duruşu dik, bakışları sert ama dostane, yürüyüşü emindi. Tutsaklıktaki hâlinden eser dahi yoktu. Gülümsüyordu.

"Demek büyük gün geldi."

"Evet asil dostum" dedi Mirza ve başının bir işaretiyle aşçı yamağını selamladı.

Şövalye doğruldu.

“Bugün yeni bir yaşama adım atıyorsunuz”, dedi Reis. “Aramıza hoş geldiniz!